

עפ"א 19412/06/14 - עאמר ג'בארין, מחאמיד סמיר נגד עיריית חדרה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 19412-06-14 ג'בארין נ' עיריית חדרה
עפ"א 19533-06-14 מחאמיד נ' עיריית חדרה

בפני כב' השופט יחיאל ליפשיץ
מערערים עאמר ג'בארין מחאמיד סמיר
נגד עיריית חדרה
משיבה

פסק דין

1. לפניי שני ערעורים שעניינם אחד, והוא - מהי מידת ההוכחה המוטלת על הרשות להוכיח כי שלחה הודעות לתשלום קנס ואלו מסמכים עליה להביא בנדון. מדובר בהודעות קנס שנשלחו בסוף שנות ה 90 ובתחילת שנות ה 2000 על ידי עיריית חדרה בנוגע לעבירות חנייה.

בעפ"א 19533-06-14 (להלן: **הערעור הראשון**) מדובר בשני דוחות חנייה שניתנו בתאריכים 25.6.98 ו 5.2.2002; ובע"פ 19412-06-13 (להלן: **הערעור השני**) מדובר ב 5 דוחות חנייה שניתנו בתאריכים 8.12.98, 23.12.98, 6.5.99, 7.12.99, 21.7.2002.

מסתבר, כי הליכי הגבייה בעניין דוחות אלה נדחו שנים רבות ורק לאחרונה, במחצית השנייה של שנת 2013, בוצעו עיקולים בבתי החייבים/המערערים. המערערים, כך נטען, שילמו את החובות בגין הדוחות "תחת מחאה", ובהמשך הגישו לבית המשפט לעניינים מקומיים בחדרה בקשות לביטול הדוחות ולהארכת המועד להישפט.

2. ענייננו כעת אינו התיישנות העונש או הליכי הגבייה, אלא התיישנות העבירות. השאלה הינה באם המשיבה עמדה בחובותיה לשלוח למערערים את הודעות תשלום הקנס (ולאבחנה בין הסוגיות השונות ר' את ע"פ 3482/99, **פסי נ' מ"י**, פ"ד נג (5) 715; ובג"צ 1618/97, **סאצי נ' עיריית תל אביב**, פ"ד נב (2) 542).

3. המערערים טענו כי דוחות החנייה לא הונחו על רכביהם וכן נטען כי הודעות התשלום לא התקבלו בכתובותיהם. המערערים אף טענו כי לאורך השנים לא קיבלו הודעות בנוגע להליכי הגבייה.

4. מנגד, הפנתה המשיבה לכך כי בכל אחד מהדוחות הרלוונטיים נשלחה הודעת קנס בטרם חלפה שנה ממועד ביצוע העבירה, כנדרש בס' 9 ובס' 225 א(א) **לחוק סדר הדין הפלילי** [נוסח משולב], תשמ"ב -

1982 (להלן: **החסד"פ**). המשיבה אף הפנתה לחזקת המסירה הקבועה בתקנה 44א **לתקנות סדר הדין הפלילי**, תשל"ד - 1974 לפיה מתקיימת חזקה, הניתנת לסתירה, כי הנמען קיבל את הודעת התשלום אם חלפו 15 ימים מיום שנשלחה אליו ההודעה בדואר רשום, גם בלא חתימה על אישור המסירה.

זאת ועוד, בשני הערעורים הפנתה המשיבה לאישורי מסירה חתומים שנמסרו למערערים או לבני משפחתם, בנוגע להליכי הגבייה, ואשר מלמדים כי המערערים היו מודעים להליכים, אך בחרו לשבת באפס מעשה, עד אשר הגיעו המעקלים לבתייהם. בהקשר זה הפנתה המשיבה לאישור חתום מתאריך 25.6.2007 בנוגע לערעור הראשון; ולאישור חתום מתאריך 25.6.2009 בנוגע לערעור השני.

5. בשני ההליכים שהתקיימו בבית המשפט קמא, ניתנו החלטות בהן נדחו הבקשות לביטול הדוחות ולהארכת מועד להישפט (החלטה מתאריך 6.2.14 בערעור הראשון; והחלטה מתאריך 1.1.14 בערעור השני, שתיהן על ידי כב' השופטת טל תדמור-זמיר). בית המשפט קמא הפנה להוראות פרק ז' לחסד"פ (סדרי דין מיוחדים בעבירות קנס) לפיהן מי שקיבל הודעת קנס ולא ביקש להישפט במועד, רואים אותו כמי שהורשע בדינו. עוד ציין בית המשפט, כי המערערים לא נתנו כל הסבר מדוע ישבו בחיבוק ידיים תקופה של שנים רבות. משתמע מהחלטות בית המשפט קמא, כי נקודת המוצא היתה שהמערערים לא הצליחו לסתור את חזקת המסירה הקבועה בתקנה 44א' לעיל וכן לא הצליחו לסתור את העולה מאישורי המסירה החתומים שנזכרו לעיל.

6. אציין, כי בהחלטות מאוחרות יותר של בית המשפט קמא, בהליכים אחרים אך שנושאים זהה (ר' לדוגמה בע"א 8796-02-14, החלטה מתאריך 25.2.14) שונתה עמדתו של בית המשפט קמא והוא קיבל בקשות דומות שהוגשו על ידי אחרים, הגם שעל פני הדברים נתוניהם היו דומים. בית המשפט קמא עמד, בהחלטות המאוחרות - בהקשר לתקנה 44א לעיל - על ההבדל בין שני סוגי מסמכים: הראשון, מסמך המצביע על רשימת דברי הדואר שנמסרו על ידי הרשות (במקרה דנן, עיריית חדרה) למשלוח על ידי רשות הדואר (מסמכים שהמשיבה הסתמכה עליהם בטענתה כי היא עמדה בנטל שהוטל עליה לפי תקנה 44א לעיל); והשני, אישור של רשות הדואר כי דבר דואר קונקרטי אכן נשלח בפועל.

בהקשר זה, ציין בית המשפט קמא כך:

"נשאלת השאלה, אם כן, האם יכול התדפיס שכותרתו "רשימת דברי דואר רשומים שנמסרו למשלוח" להוות ראיה לאישור בדבר משלוח בדואר רשום כמצוות המחוקק?"

על מנת לסבר את האוזן יובהר כי מעיון בתדפיס עולה כי במקור מכיל הוא רשימה ארוכה של דברי דואר אשר נמסרו לדואר, על מנת שיישלחו בדואר רשום. כל הדו"חות הנזכרים בתדפיס מחוקים, למעט הדו"ח הרלבנטי, המתייחס למבקשת. בראש התדפיס רשומים הפרטים כדלקמן: "רשות החניה, עיריית חדרה, רשימת דברי דואר רשומים (לפי מיקוד) שנמסרו למשלוח".

בפינה השמאלית העליונה של התדפיס מצוין תאריך ומתחת מפורטים דברי הדואר לפי מס' רץ, שם משפחה, שם פרטי, כתובת ומספר הדו"ח (זאת ניתן ללמוד כאמור, אך מהשורה הבודדת בה מופיעים פרטי המבקשת, שכן יתר הפרטים, מחוקים).

אישור משלוח דבר דואר רשום הינו אישור מודפס של רשות הדואר אשר מצוין, בין היתר, את מועד משלוח הדואר הרשום על ידי רשות הדואר, הלכה למעשה. עיון בתדפיס "רשימת דברי דואר רשומים שנמסרו למשלוח" מעלה כי אין מדובר באישור משלוח דואר רשום, אלא לכל היותר באישור על מסירה למשלוח בדואר רשום.

משכך, אני סבורה כי אין די באותו תדפיס כדי להוכיח שדבר הדואר אכן נשלח למבקש בדואר רשום תוך שנה ממועד ביצוע העבירה. רוצה לומר, כי בהעדר אישור על משלוח דבר דואר רשום (להבדיל מאישור על מסירת דבר דואר לבית הדואר), לא הוכח כי הדו"חות אכן נשלח למבקש בדואר רשום תוך שנה מיום ביצוע העבירה ובנסיבות הרי שלא קמה חזקת המסירה.

כן סבורה אני כי אף בחותמת הדואר המופיעה על גבי התדפיס אין כדי לסייע למשיבה, שכן כל שניתן ללמוד מהחותמת הוא שהרשימה אכן התקבלה בבית הדואר ואין בה כדי להעיד על משלוח דבר הדואר בדואר רשום, בפועל.

אני מתעלמת מפלטי המחשב של חברת דואר ישראל בדבר "אישור על משלוח דברי דואר בשרות רשום כמותי" - אך המסמך אינו מפרט את מספרי הדו"חות ואף לא את מספר תיק הגביה ולכן אין בו כדי לקשור בין הדו"חות מושא הבקשה לבין דברי הדואר שלכאורה נשלחו למבקש.

בית המשפט בתוך עמו הוא יושב ולא נסתרת מעיניו הטענה לפיה אזרחים רבים יושבים בחיבוק ידיים, מתעלמים מקיומם של דו"חות חניה נגדם ואך משמגיעה החרב אל סף צווארם, פונים הם לבית המשפט בטענות שונות ומשונות ובית המשפט צריך למנוע מהם לפעול בדרך נלוזה זו.

אלא שלטענה זו יש להשיב כי על מנת להילחם בתופעה האמורה, צריכה הרשות בראש ובראשונה לפעול, כנדרש מכל אזרח, על פי הוראות הדין.

...

7. אעיר, כי הערעורים שבפנינו הוגשו מספר חודשים לאחר שניתנו ההחלטות בית המשפט קמא, עליהם הוגשו הערעורים. על פני הדברים, חלף זה מכבר המועד להגשת הערעורים (והדברים נוגעים במיוחד להחלטה בערעור הראשון לגביה צוין במערכת נט המשפט כי היא נשלחה לב"כ המערער כבר בתאריך 9.2.14). יחד עם זאת, בחרתי שלא לעמוד על קוצו של יוד בהקשר זה, ולו משום שגם המשיבה לא

8. השאלה שבמחלוקת נוגעת איפוא לסוגיה ממוקדת למדי והיא - האם די באישור בכתב המעיד, על פני הדברים, כי הודעות הקנס נמסרו לרשות הדואר; האם די באישור שכזה הנושא את חותמת רשות הדואר; או שמא יש צורך באישור של רשות הדואר כי דבר הדואר אכן נשלח בפועל.

בית המשפט קמא קבע בעניינם של המערערים כי די באישורים שהוצגו, אך שינה דעתו בהמשך. המערערים מחזיקים בדעה כי ההחלטה המאוחרת (שניתנה בעניינם של אחרים) היא הנכונה; בעוד שהמשיבה סבורה כי יש להותיר את עמדתו המקורית של בית המשפט קמא.

בהקשר האחרון, ציינו המשיבה (ר' בנדון תגובות המשיבה שהוגשו בבית המשפט קמא) כי: ". **על הודעת תשלום הקנס אשר נשלחו בזמנו באופן מרוכז מופיעה חותמת הדואר כי ההודעה הועברה למשלוח לנמען. חותמת הדואר או אישור מנהל הדואר בהם מצויין תאריך הקבלה של דברי הדואר הינם הראיה כי דברי הדואר הרשומים אכן נשלחו. בימים עברו, בהתאם לנוהלי העבודה דאז, הדרך בה רשות הדואר אישרה כי דבר הדואר אכן הועבר לטיפול ולמשלוח לנמען היתה באמצעות חותמת הדואר שהטביעו על רשימות הדואר. בעבר, להבדיל מהיום, לא היה מספר אישור של דבר הדואר (RR). על כן, יש להתייחס לכל דברי הדואר אלו על פי החזקות בדין כי נשלחו לנמען**".

אוסף, כי בתאריך 11.6.14 קיימתי דיון בערעורים דומים נוספים (אז הסכימו הצדדים להצעתי ולכן לא ניתנו פסקי דין מנומקים). לאותו דיון התייצב גם עו"ד דוד רחום, היועמ"ש של חברת שוהר, המטפלת בהליכי הגבייה של עיריית חדרה, ומסר דברים דומים: ". **בסוף שנות ה-90 ותחילת שנות ה-2000 דברי הדואר נשלחו באופן מרוכז. על רשימת דברי הדואר עצמה היתה חותמת של הדואר או בעמוד הראשון על הקובץ כולו. . .**"

אעיר, כי ב"כ המערערים דכאן היה גם ב"כ המערערים בהליכים שהוזכרו לעיל.

9. ב"כ הצדדים הפנו להחלטות של בתי המשפט המחוזי התומכות בעמדתם:

ב"כ המערער הפנה לע"פ (מחוזי י-ם) 30754/06 **שמואלי נ' מ"י**, 19.2.07 אולם עיון באותו הליך מעלה כי באותו מקרה הציגה המשיבה רשימת דואר שיצאו מהמטה הארצי אך לא הוצג אישור כי דברי הדואר התקבלו ברשות הדואר לצורך זה. גם בע"פ (מחוזי י-ם) 30201/06 **שפריר נ' מ"י**, 8.8.2006 כל שהוצג על ידי המאשימה הוא "אישור פנימי" בדבר משלוח הדואר. עפ"א (מחוזי חיפה) 277/08 **מנסור נ' מ"י**, 18.12.2008; מתייחס לתקופה מאוחרת מבענייננו (שנת 2008 מועד בו שונתה מערכת משלוח המכתבים הרשומים) ולכן הדברים אינם רלוונטיים. זאת ועוד, בית המשפט באותו עניין ציין כי מדובר בנסיבות מיוחדות לאותו מקרה.

מנגד, הפנתה המשיבה לעפ"א (מחוזי ת"א) 80074/07 **מילמן נ' עיריית ת"א**, 21.2.2008 אך גם פסק דין זה אינו רלוונטי לעניינינו, שכן הוכח באותו מקרה כי לפחות חלק מהודעות התשלום חזרו בציון: לא נדרש" וכד'. לכן, הסיק בית המשפט כי ההודעות נשלחו בפועל.

עוד אפנה לע"פ (מחוזי נצרת) 38272-04-14 **סחניני נ' עיריית טבריה**, 12.11.12, אשר תומך בעמדת המערערים והעלה טיעונים התואמים לנימוקיו המאחרים של בית המשפט קמא בתיקים האחרים.

10. ולעניינינו - ביחס לשני הערעורים הפנתה המשיבה - עיריית חדרה, לפלטי מחשב של עיריית חדרה ("**רשימת דברי דואר רשומים - רשות החניה**") בהם צוינו פרטי המערערים, כתובותיהם, וכן מספר הדוחו"ת הרלוונטיים. נוסף על כך - וזה הדבר החשוב לעניינינו - אותם פלטים נחתמו בחותמות של רשות הדואר וכן צורפו אישורים מפורשים של רשות הדואר כי דברי הדואר אכן התקבלו.

זאת ועוד, נרשם באופן מפורש כי מדובר בדואר רשום.

מהחותמות ומהאישורים עולה כי דברי הדואר התקבלו בטרם חלוף שנת התיישנות העבירה.

טוענים המערערים, כי אין די בכך; וכי אישורים אלה מוכיחים, לכל היותר, כי דברי הדואר התקבלו ברשות הדואר ואין בכך הוכחה כי דברי הדואר נשלחו בפועל. מנגד, טוענת המשיבה, כי בניגוד לנהוג בשנים האחרונות, כך נהגה רשות הדואר בסוף שנות ה 90 ובתחילת שנות ה 2000.

סבורני, כי לזכות המשיבה עומדת חזקת התקינות, ההגיונית והמסתברת, כי רשות הדואר לא קיבלה את דברי הדואר "לשם שמיים"; אלא, כי היא אכן שלחה בפועל את כל אותם דברי דואר.

אני מקבל את טענת המשיבה, שלא נסתרה, כי באותם שנים זה היה נוהל העבודה ברשות הדואר.

טענתם המובלעת של המערערים, כי רשות הדואר לא שלחה את דברי הדואר בדואר רשום - הגם כי אישרה שקיבלה אותם לצורך זה - הינה טענה שנטענה בעלמא ואף אינה הגיונית.

משכך, יש לראות בכל דברי הדואר שהתקבלו על ידי רשות הדואר ושארף יש בנדון ראיות כנדרש, ככאלה שנשלחו בפועל.

11. לעניין טענת המערערים כי לא קיבלו בפועל את דברי הדואר, בהקשר זה סבר בית המשפט קמא כי החזקה הקבועה בדין זו לא נסתרה ואיני סבור כי יש מקום להתערבות במסקנתו. תצהירי המערערים היו

לאקוניים ומנוסחים באופן זהה בשני ההליכים. לא מצאתי פסול בשיקול דעתו של בית המשפט שלא הורה, בנסיבות העניין, על חקירת המצהירים.

12. סוף דבר, אני מורה על דחיית הערעורים.

13. המזכירות תשלח עותק מפסק הדין לצדדים.

ניתן היום, י"ח תמוז תשע"ד, 16 יולי 2014, בהעדר הצדדים.